

**Isaac, Jacobjīh
ded pah ī jumat
naáwát**

Génesis 21 – 36

Isaac, Jacobjīh

ded pah ī jumat naáwát

Génesis 21 – 36

**en
cacua**

**edición provisional
julio 2011**

Texto por Emilio López López

Dibujos por cortesía de
David C. Cook Fundación

Isaac ã cāac jumat

Génesis 21

Pánihna, Dios Abrahamdih ã nijjátji pah, Sara mit yoób wudu jumup wut jí, buca. Pánih behnit jumna yuhna, newé weépdih ít weh jumup wut jí. Æ wúúh ã cāac jumuchah, Abraham cien jópchi ãt bíbohop wut jí.

Pánihna, ã wúúh Isaac ã nom cádahat túttimah, ã cāac jumni yeó jáapdih náhninit, Abraham bádí weñat yeó jáap ãt chajap wut jí. Caán yeó jáapdih Agar wúúh, Ismael, Isaacdih ãt yéej deoh naáwáp wut jí. Páant ã yéej deoh naáwát peéh, Sara mi áa Abrahamdih queétdih í pebhmant biáboó mit bejat túutup wut jí. Páant Sara biáboó mi bejat túutatdih joinít, Agar, mi wúúh Ismaeldihbut bid bojnit, Abraham ãt bejat túutup wut jí. Pánihna, Agar mi wúúhjih Abrahamwádih cádahnit, biáboó ít bejep

wut jī. Queétdih wahniji bádí ã jígahachah ennit, Dios Abrahamdih “Ma jígahca bojoó. Weém caandíhbüt bádí wā teo wáacachah, dawá ã jüimená ï jumbipna caá”, ãt niijíp wut jī.

Abraham ã wunat túttimah, áih bií déenadih Ismael ã bíbohcat pínah niijná, páant ãt wahap wut jī. Obohjeéhtih, Isaac, ã wúuh yoobát boó, ã íip Abraham ã wunat túttimah, áih bií déenadih bíbohni pínah ãt jumüp wut jī.

Pánihna, Agar mi wúuhjíh muú wihcpoó bejnit, ït chão juibínap wut jī. Caánboó jumnit, ã behechah, beh wili mi wúuh áa pínahdih miíh baácdih bólidih mit ub wúhüp wut jī. Pánihna, queét muú wihcanni baácboojéh ït yoób jumüp wut jī. Pánih muú wihcpoó ã jumat jíib, ã weh, ã jüimenábüt muú wihcpoojéh muntih buu láabüt ï jumna caá. Buu láá queét poómp árabewä ï wut

jumna caá. Pánihna, queét Ismael jumnená, Isaac jumnenájih míic eníhcan, tħibit ī míic maona caá.

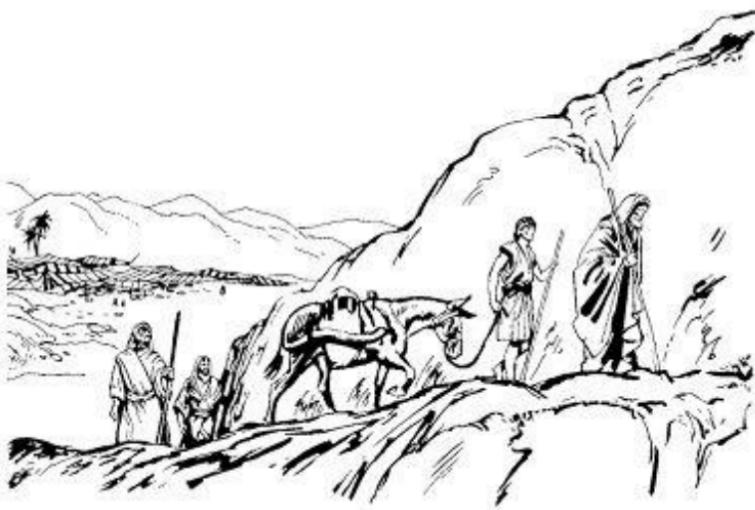
Dios Abrahamdih Isaacdih

ā mao wħat tħutat

Génesis 22.1-19

Maatápdih tħittimah, Dios Abrahamdih nin pah āt niíj wħtup wħt jī. “Ma wħu biċċ jumni, ma oinidih Moria jeená u b bejnit, weemdih ma mao cáo wħħu”, āt nijip wħt jī.

Páant ā nijjichah joinít, cheibitjeh jáanit, caandih jepahna, ā wħu, chénewā caandih teo wħnitdihbiet āt nūmah bejep wħt jī. Pánih bejna, ā cawat pínah tħaddiħ ā wħuħdihjeh āt bewat tħutup wħt jī. Abrahamboó tħu cūtdih, īibat doóbhdihbiet ubnit, āt bejep wħt jī.

Dios ã bejat túutni jeená biíc peihcanni yeó jáap bejna, īt juibínap wüt jī. Caán jeená tóah juibínit, Abraham caandíh teo wūhnitdih “Ninjīh jwiítdih ñi páñaá”, niijnít, ã wūúhjihjeh īt bejep wüt jī.

Pánihna, caán jeejína j̄ibínit, Abraham ã w̄úhdihjeh Diosdih átih mao cáo w̄uhup w̄ut yuh jī.

Obohjeéhtih, ã mawat túut chājachahjeh, Dios jeámant át wēp wéhenap w̄ut jī. “Caán wébítidh ma maoca bojoó. Wā niját pah chājna, yoobópdih weemdih jepahni ma jumatdih b̄uu wā jéihna caá. caá”, át nijíp w̄ut jī.

Páant Dios ã nijíchah joinít, Abraham ã w̄úhdih ã cáo w̄hat déeji poómpmant ub deyanit, át pin tewep w̄ut jī. Pánih pin teonajeh,

oveja áih
monajíh máa
chálihboó ūoh
yoh bejni ã
ñuhuchah, át
enep w̄ut jī.

Pánih ennit, Isaacdih ã mao cáo wūhat
 déejidih, ovejaboodih Diosdih wēina, āt mao cáo
 wūhup wut

jī.

Pánih

mao cáo

wūh

péanit, ī

jumupboó

īt jwāab

bejep wut

jī.

*Dios ã wūtatdih Abraham āt yap yohīhcap wut jī.
 Pánihna, ã niiját biíc yoobó āt chājap wut jī. Weem
 nīhna, wā wūhhdih páant chājat wāta jenah joicán
 tagaá. Biíc jumnidih būdí oina, mao cáo wūhatdih
 wāta jehah joicán tagaá. Obohjeehtih, Abrahamboó
 Diosdih*

*búdí oini jumna, ã wñáhdihbüt búdí oina yuhna,
páant át mao cáo wñhíhip wut jí. Diosboó caan cháh
ã wñúh biíc jumnidih oinit, jwiítdih búdí oi jenah
joiná, Jesúsdih jwí yéejat jíib át wun wñhat túutup
wut jí. Jesúsdih jepanit, ã pebhboó jwí tui jumat
pínah nijiná, páant át chajap wut jí.*

Sara mi wñat

Génesis 23.1-20

Sara, ciento veintisiete jópchi bíbohnit, mit wñup wut jí. Páant mi wñuchah, Abraham búdí jígahnit, búdí yoobát át jñúp wut jí.

Páinhna, Abraham miíh bácahjidih yohat túut nijiná, caán baácdih moondíh míic wéhenadih át bejep wut jí. Abraham biíh baácmant bóo jib juiñíjeh jumna, yadíh bácahjidih ã yohat pínah

baácdih jíib chājat túut niijná, ã juí juumni
baácdih moondíh át míic wéhenap wut jī.

Caán baácdih juumnit, hitita wut juumni cāacwā
íit juumup wut jī. Abraham caán baácdih moonjíh
wéhenit, ī jepahachah, yadíh bácahji, áih bácah,
ã déewáih bácahnadihbüt í yohat pínah niijná, át
jíib chājap wut jī. Macpela wut juumni baác,
Hebrón tátchi pebh át juumup wut jī. Á jíib chājni
baácdih cāac wunnitdih í yohat pínah jeé íit át
juumup wut jī.

Pánihna, Abraham ã jíib chājni jeé íitboó yad
Saraíh bácahjidih át yohop wut jī.

Isaac áa pínahdih Abraham ã bidat túutat

Génesis 24.1-67

Biíc yeó jáap Abraham caandíh teo wuhnit í
maáhdih át bid bojop wut jī. Isaacboó ã íin mi

wūnat tūttimah, būdí jīgahni āt jūmūp wūt jī.
 Pánihna, ā íindih ā bidat jīgahat yayát pínah
 nijná, caandíh teo wūhnidih āt yaádh bid wūhat
 tūutup wūt jī.

Canaán baácdih moón yeejép ī chājachah enna,
 Abraham ī weh yatadih ā wūúh áa pínah āt náah
 yaccap wūt jī. Pánihna, “Harán baácboó jūmnit
 wā déewā ī weh yatádih wā wūúh ā áa
 jūmúchah, āta tūi tagaá”, āt niíj jenah joyóp wūt
 jī. Páant niíj jenah joinít, ā bid wūhat pínah
 nijná, caandíh teo wūhnidih āt wahap wūt jī.
 Abraham ā úad wūúh Betuel wūt jūmni, caán
 Harán baácboó āt jūmūp wūt jī.

Pánihna, caanná bid bejat tūutna, caandíh teo
 wūhnit ī maáhdih “Dios meemdíh ā júutbipna
 caá. Caanjéh tih ded pah ma chājat pínahdih ā
 jéihyabipna caá”, Abraham āt nijíp wūt jī. Páant
 ā

niijíchah joinít, Abrahamdih teo wūhni ã maáh wūúh áa pínahdih yaádh bid wūhudih át bejep wut jī.

Caán ã juibíni táchidih dawá japata yaádh ít jumup wut jī. Dawá yaádh í jumuchah yuhna, biíc wili Dios Abraham wūúh áa pínah, ã níonih mit jumup wut jī.

Dedh ã maáh wūúh áa pínahdih jéihyat túut niijná, Abrahamdih teo wūhni Diosdih nin pah át

niij 舅舅 wut jī: “Maá, weém wā babhbat pínah mahdih wā 舅舅chah jepahnih, ‘Ma babhbaá. Míih camellowādihbut wā mah wūhbipna caá’,

niijnīh wā
maáh wūúh
áa pínah mi
jumatdih wā
jéihbipna
caá”, āt niij
舅舅 wut jī.

舅舅 péa jwuhcanjeh, biíc yad wili wáam dahdih beo jüóhnihdih āt enep wut jī. Pánihna, caántboó Diosdih ā 舅舅 pah biíc yoobó mit chājap wut jī. Caandíh ā babhbat pínah mah wūh, ā 舅 bejnit diez camellowā ī babhbat pínah mahdihbut mit wūhüp wut jī. Páant mi chājatdih ennit, caánt yoobópdih Dios ā níonih mi jumatdih Abrahamdih teo wūhni āt jéihyep wut jī.

Caánt Rebeca, Betuel nuúm, neonájeéh
jūmcannih, táí jígohnih mit jūmup wut jī.

Pánihna, mi

íipdih

Abrahamdih

teo wūhni ā

uúbúchah, ā

núumdih āt

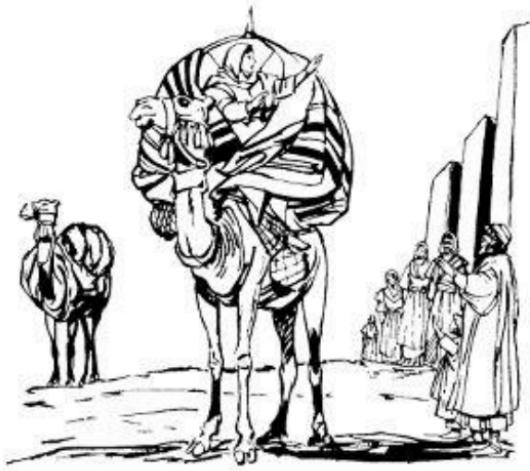
wūhup wut

jī. Pánihna,

Rebeca, Isaac

áa pínahdih Abrahamdih teo wūhni āt ub jwúub
bejep wut jī. Pánih bejnit, Isaac pebhna āt nūmah
jūibínap wut jī.

Páant mi juyúchah ennit, Isaac Rebecadih
jwāáhnit, ā íin báadhdaíh muúboó āt ub waadáp
wut jī. Pánihna, Rebecadih búdí ā oyochah, ā
íindih ā jígahatji āt yayáp wut jī.

Páant Abrahamdih teo wāhni, ã maáh Abraham
 ã nijját pah chājna, Dios ã teo wáacatjih ã maáh
 wāhdih ãt yaádh ub wāhup wut jí.

Abraham
 ã wāhdih
 ã yaádh
 bid wāhat
 túutcah
 nihna,
 Canaán
 baácdih

bólidih bíbohna, Diosdih jéihcannihdih ãta áa
 jum tagaá. Abrahamboó Diosdih jéihnihdih ã
 wāh áa pínah ãt bidat túutup wut jí. Ñ wāhjeh
 yaádh bididih bejna nihna, dedh ã wēi
 ennihdihjeh ãta ub tagaá.

*Abraham páant ã chājatji jwiítdih bádí ã chāhna
 caá. Jwiítbóó jwī wēi ennih, mi táí jígothatdihjeh
 enna,*

jwípí en ñinahna caá. Obohjeéhtih, Dios ded pah á náah yacnitedih jéihyat tóut niijná, caandih jwí uúbúchah, chah áta túi tagaá.

Pánihna, Abrahamdih teo wúhni ded pah á chajatjidih jwiítdih túi náhniat caá náahap.

Abraham á wúnat

Génesis 25.1-11

Abraham áa Saraji mi buudát túttimah, biíh wili Cetura wút jumnihdih át jwúub áa jumup wut jí. Caántjih weh jumna: Zimram, Jocsán, Medán, Madián, Isbac, Súa á weh ít jumup wut jí. Saraji mi buudát túttimah, á jwúub bíbohnihboó seiswā pohba mit weh jumup wut jí. Caántdih á bíbohat pínah jástih, nihat áih biíh déenadiah Abraham Isaacdih átát wúh beedánap wut jí. Obohjeéhtih, Cetura wehhoodíh mácah bií déenadiah wúhnit,

ã wñúh Isaac ã jumupmant yeó aáb jñúwápná
queétdih át bejat túutup wut jí.

Pánihna, Abraham ciento setenta y cinco jótchi
bíbohnit, máahatjíhjeh át wñup wut jí. Páant ã
wñuchah, ã weh Isaac, Ismael biícdih Macpela
baác Mamré pebh ã jíib chajni jeé íitboó áih
bácahjidih ít yohop wut jí. Pánihna, yad Saraíh
bácahji pebhjeh mñtih newé Abrahamíh
bácahjidihbut ã weh ít yohop wut jí.

Abraham ã wñat túttimah, Dios Isaacdih jwñh
ajeéh ã tñi jumat pínahdih át naawáp wut jí.
Pánihna, Dios Abrahamdih ã tñi chajatji pah
mñtih, Isaacdihbut biíc yoobó át tñi chajap wut
jí.

Jacob, Esaújīh ī cāac jumat

Génesis 25.19-34

Abraham wūúh Isaac, cuarenta jópchi bíbohna,
 Rebecadih āt áa jumup wut jī. Obohjeéhtih,
 Rebocabut wébít jéih bid juicánih mit jumup wut
 jī.

Pánihna, Isaac wébít náahna, Diosdih bídí āt
 uúbúp wut jī. Páant ã uúbátdih joinít, Dios ã teo
 wáacachah, Rebeca wébít mit bid juyúp wut jī.

Páant mi wudu jumuchah, chénewā jumnit dée
 nihna, miíh wudah diítboó jumnjeh, míic
 maona, tubit īt wulínap wut jī. Dios Rebecadih
 “Meém chénewā dñonít, weép jeñéboó úudyidih
 ã teo wúhuchah, úudyiboó weép jeñé pah ã
 jumbipna caá”, āt nijíp wut jī.

Pánihna,
queét cääc jum,
í behechah,
Isaac ã wüúh
Esaúdih büdí ãt
oyop wut jí.
Caánboó ã
íipdih nuñúp
wáacni ã
jumuchah, ã
maoni nuñúpwädih jeémpna, caandíh büdí ãt
oyop wut jí.

Obohjeéhtih, ã wüúh úudyi Jacobdih ãt oicap
wut jí. Caánboó muñdihjeh jumni ã jumuchah, í
íin Rebecaboó Jacobdih büdí mit oyop wut jí.

Í mánaboó queét í wehdih chénat pah biíc
yooboó ít oicap wut jí.

Isaac Jacobdih Dios ã teo

wáacat pínahdih ã naawát

Génesis 26.34- 35. 27.1-40

Esaú cuarenta jópchi bíbohna, Beerí nuáam, hitita wili Juditdih ã áa jumup wut jī. Caántdih bíbohnajeh tih, biíh wili Elón nuáam Basemat wut jumnih, hitita wilidih muntih, ãt jwáab áa jumup wut jī. Pánihna, Esaú chénewā hititawā yaádhdih ãt bíbohop wut jī. Hititawā Diosdih jéihcan, ī pāpninadiahjeh ī wēi uábat jíib, ã mánaboó ī wut queét yaádhdih ã bíbohochah, īt wēicap wut jī.

Isaac t̄abit behe jum bejna, jéih encanni ãt jumup wut jī. Biíc yeó jáap ã wut Esaúdih nuñúpdih ãt mawat túutup wut jī. Caán ã maoni déepdih jeémp péannit, Dios ã teo wáacat

pínahdih āt naóh yapaíhip wut yuh jī.

Páant ā wúúh Esaúdih ā niíj naáwáchah, yad Redecaboó mit bih joyóp wut jī. Pánihna, Rebeca mi wúúh Jacobboodíh Dios ā teo wáacat pínahdih Isaac ā naóh yapaat pínahdih náah yacna, waícanjeh cabra wúúhdih mit mawat túutup wut jī. Beh wiliboó ded pah ā wēi jeémátdih jéihnih jumna, mi wúúhdih mit jeémát chaj wúhup wut jī.

Pánihna, Esaú nʉñúp mawadih bejnihi ã jwʉʉb
jʉyát pínah játih, Jacobdih waícanjeh mi chāj
wʉhni

jeémátdih

ã ſipdih

mit ub bej

wʉhat

túutup wʉt

jī.

Pánihna, Jacob ã wʉhnidih jeémp péanit “Esaú caá”, niíj jenah joinít, Dios ã teo wáacat pínahdih Jacobboodih ãt naóh yapanap wʉt jī. Pánihna,

Isaac

Dios ã

teo

wáacat

pínahdih

Jacobdih

ã naóh

yapaat túttimah, Jacob ãt bac bejep wʉt jī.

Páant ã bacah bejehahjeh, Esaúboó ãt ñahwat waád juibínap wut jí.

Obohjeéhtih, caandíh Dios ã teo wáacat pínahdih naóh yapaat déeji ãt wihcpap wut jí.

Jáantjeh

nihatdih

Jacobdih

Isaac ãtát

naóh

beedánap

wut jí.

Pánihna,

Jacob Dios ã teo wáacat pínahdih ã nñumátji jiíb,

Esaúboó Jacobdih ãt mao yohíhip wut yuh jí.

Páant ã chajíhatdih jéihnit, Jacob ãt jweyép wut jí.

Jacob Esaúdih ã jweyát

Génesis 27.41-46, 28.1-9

Pánihna Esaú ã úud Jacobdih ã mao yohíhatdih
jéihnit, Jacobdih bid bojnit, mi úud Labán
pebhboó Rebeca mit jwei békajat t̄uutap wut jī.
“Ma úud jeñé ã íijat yayáchahna, ma jéih jwúub
júóbipna caá”, mit niijíp wut jī.

Páant Rebeca mi áa Isaacdihbut mit niij
naáwáp wut jī. Pánihna, Isaacbut ã wúuh
Jacobdih bid bojnit, nin pah át niijíp wut jī.
“Meém nin Canaán baácdih moón yaadhdih ma
áa jumca boó. Waícanjeh, ninmant ma jóon
Labán pebhna bejnit, ã nuumdíh ma áa jumhú.

Pánihna, weh jumna, dawá jumnená jumnit,
nihat baácdih chah dawá i cágac poona naáh. Dios

biícdih ma táí bejeé”, Isaac á wñúh Jacobdih át niijíp wñt jí.

Jacob á oo júmat

Génesis 28.10-22

Páant á íip á niijíchah joinít, á ub bejat pínahdih ámohnit, Jacob át bejep wñt jí. Pánih bejna, yñúp tñonit, át üwñp wñt jí.

Pánih üona, nin panihatdih át oo júmñp wñt jí. Oo máh, jeámant baácna chñúh lajni aabát cayahdih át enep wñt jí. Caán bádí aabát cayahdih Dioíh

ángelwā bita aab bénit, bita dei jñóhnitdihbüt ãt enep wüt jí.

Páant ã enat pónih, Dios Jacobdih nin pah ãt niijíp wüt jí: “Weém, Dios Chah Wépni, ma nño Abraham, ma fíp Isaacbüt ï wëini caá. Ma jüimenádih dawá wā cääc pooat túutbipna caá. Ma jüimená dawá yoobát jümna, óondih jenah enna bujjácat dée pah, nin baacdih ï jümbipna caá”, Dios Jacobdih ãt niijíp wüt jí.

Pánihna, Jacob jáanit, “Ninboó Dios ã jümna caá. Áih

muú caá ã

jümüp”,

nijinít, ã

waó cáag

lajni jeé

quiítdih

pud

dodhnit

yíi ãt pñoh cágap wüt

jī. Pánih chājnít, “Betel” āt wāt báudhdap wāt jī. “Betel” niijná, “Dios wājeéh jumnit, weemdíh ā wapna caá”, niijná āt chājap wāt jī.

Jwiútdihbut b̄uu biíc yoobó ā jumna caá. Deyoób jwī bejehah, jwiútdih Dios pej jumnit, ā tūi wapna caá. Dios jwījeéh ā jumuchah yuhna, caandīh jwī jéih encan caá. Yeó jáap jumat pah jwiútdih en daonít, jwī náahatdih, jeémát jwī bidatdihbut jéihnit, ā wāhna caá. Pánihna, jwījeéh ā jumatdih jéihna, caandīh tūi jenah joyát caá náahap.

Jacob Padán Aramna ā jhibíát

Génesis 29: 1-35

Jacob páantjeh jib bejna, púú yeó aáb jhibíapna āt jhibínap wāt jī. Caánboó ā jónon Labán chénewā ā weh yatá āt bíbohop wāt jī. Yad jeñé Lea, yad jupu

Raquel ít wāt jumup wāt jī. Raquelboó mi úipíh ovejawādih en daoníh wāt jī. Caántboó tái jígoohnih mit jumup wāt jī.

Pánihna, Jacob queét pebhna juibinit,
Raqueldih

enna, búdí át
náah jenah
joyóp wāt jī.

Leaboó
quíib wēéj
ennih pah mi
jumuchah,
Jacob
caántdih át
náahcap wāt
jī.

Pánihna, Jacob íjeéh daocáni yeó jáap jumnit, á
jónon Labándih tewat át úúbúp wāt jī. Páant á
úúbúchah,

—¿Dedé tigaá ma tewat jíib mata náah? Labán
āt niíj jepahap wut jī.

—Ma nuúm, Raqueldih wā náahna caá.
Caántdih weemdih ma wūhūú, Jacob āt nijíp
wut jī.

—Ā túina caá, wā nuúm jíib, siete jópchi
weemdih ma teo wūhúp, Labán āt niíj jepahap
wut jī.

Pánihna, Jacob Raqueldih bádí ã oi jenah
joyóchah, daocáni yeó jáapbit pahjeh, siete
jópchi āt beedáh bejep wut jī. Jacob siete jópchi
ā teo wūhuchah, ã jónon Labán ã nuúmdih āt
wūhúp wut jī.

Obohjeéhtih, Raqueldih wūhcanjeh, yad jeñé
Leaboodih āt wūhúp wut jī. Pánihna, caántjeéh
júmniji daa bojochah, ã náahcannihboó ãjeéh mi
lajachah, āt enep wut jī. Pánih ennit, Jacob ã
jóondih bádí āt íijip wut jī.

“Jwiítboó yad jeñédih jwípí jwíih yaádh wūhna caá. Túttimah, yad jupudih jwípí wūhna caá.

Pánihna,
biíh siete
jópchi
Raquel jíib
pínahdih
teo wūhnit, caántdihbut ma bíbohbipna caá”,
Labán át niijíp wut jí.

Páant á niiját pah, biíc semana túttimah, Jacobdih Labán á nuúm Raqueldih át yoób wūhüp wut jí, baca. Caán láá Jacobdih yeecanje, yoobópdih á niijátji pah át wūhüp wut jí.

Labán á weh yatádih á wūhat túttimah, Jacob maatápdih á jóondih át jwúub teo wūhüp wut jí. Pánihna, Leaboó chénena míic neoná Jacobdih mit weh jum wūhüp wut jí. Weép jeñé Rubén, Simeón,

Leví, Judá īt jumap wut jī. Jacob Leadih ā en weñat pínah, ā oyat pínahbut niijná, Dios páant āt chājap wut jī. Obohjeéhtih, Jacob ā yoób oinlh yoobátboó wébít mit bid juicáp wut jī.

Jacob weh

Génesis 30

Pánihna, Raquel wébít bid juicán,
“Weemdíhbüt wébít ma wūhūú”, Jacobdih mit
niijíp wut jī.

“Meém ma jenah joyóchah, weém Dios niít?
Diosjeh meemdíh weh wihcáat āt chāj tagaá”,
Jacob Raqueldih āt niíj jepahap wut jī.

Raquel wébít bádí náahna, caántdih teo
wūhnih Bilhádih Jacobjeéh jumnit mi weh jumat
pínah niijná, mit wūhup wut jī. Pánihna, Jacob
mijeéh ā jumat táttimah, Bilhá wádu jumnit,
Raqueldih mit

weh jum w̃uhup wut jī. Caán wébítboó Raquel mi w̃uh pah āt chāwáp wut jī.

Caandíh “Dan” mit w̃ut b̃udhdup wut jī. Obohjeéhtih, caán wébítboó Raquel w̃uh yoobát āt nihcap wut jī. Caántdih teo w̃uhni w̃uh āt jumup wut jī. Bilhá mi jwáub weh jumnidih “Neftalí” Raquel mit w̃ut b̃udhdup wut jī.

Lea Raqueljīh Jacobdih bádí oina, īt míic peéh nijíp wut jī. Pánih míic peéh nijiná, Leabut caántdih teo w̃uhnih Zilpádih Jacobdih mit w̃uhup wut jī. Caántbut Leadih mi weh jum w̃uhat pínah niíjná, paánt mit chājap wut jī. Pánihna, Zilpá mi weh jumnnidih “Aser” mit w̃ut b̃udhdup wut jī.

Táttimah, Leajehbut mit jwáub weh jumup wut jī, páant māntih. Caandíh “Zabulón” mit w̃ut b̃udhdup wut jī. Caán táttimah, yad wilidih mit

túuhup wut jī. Caántdih “Dina” mit wut
búudhdup wut jī.

Táttimah, Dios Raqueldihbut náhninit, mi
wébít bid jucátdih ã boanachah, caánt mit wudu
jumup wut jī, buca. Caán newé weép ã cāac
jumuchah, “Dios wā jígahatdih ã yohna caá”
nijinít, “José” mit wut búudhdup wut jī.

Raquel Josédih mi túuhat táttimah, Jacob Isaac
pebhboó ã jwáub bejat túut nijiná, ã jóon
Labándih át uábúp wut yuh jī. Obohjeéhtih,
Labánboó át jepahcap wut jī.

Jacob maatápdih Labándih teo wuhna,
daocánitjeh ovejawā jumnitjidih, dawá yoobát
Jacob ã en dawáchah, ít cāac poonap wut jī.
Pánihna, Jacobbut mácahjeh áih ovejawádih
dawá átát bíbohop wut jī.

Pánih áih nuñúpwādih dawá yoobát bíbohna, á iip pebhboó á wehdih, á weha mána yaádhdihbüt á nūmah jwúub bejat pínahdih át jenah joyóp wut jī. Labánboó á weh yatádih, á juimenádihbüt oina, á jíidih át cádahíhcap wut jī. “Jwúub bejcanjeh, ninboó ma jumuu”, át nijíp wut jī. Páant á jíidih jwúub bejat tútcanyuhna, Jacob á encah, áih ovejawādih Labán biáboó át nūum béjep wut jī.

Pánihna, Labán á nūum béjechah yuhna, Jacobboó áih ovejawādih trú en daoná, chah dawá át cāac pooanap wut jī. Pánih á jónon Labánboó ovejawādih nūm jwei bējna, biíc peihcani yeó jáap bejepna pohba áih ovejawādih át ub bihip wut jī. Labán, á jíi Jacobdih eníhcan, páant át chājap wut jī. Pánihna, Labánboó chaíhjeh á jíidih á trú chājatjidih át cádah bejep wut jī. Páant á chājatdih ennit, Jacob á eníhcatdih át jéihyep wut jī.

Jacob Labándih ã jweyát

Génesis 31

Páant ã jóon ã eníhcatahdih jéihnit, Jacob ã oo júmúchah, Dios caandih “Ma íip pebhna ma jwáub bejeé. Weémboó majeéh wā jumbipna caá”, ãt niijíp wut jī.

Páant Dios ã niijíchah joinít, Jacob jáanit, ã weha mána yaádhdih ãt bid wáacap wut jī. “Weemdih Dios ninmant ã jwáub bejat túutna caá. Pánihna, Dios ã niiját pah jwiít nihatdih bejat ã náahna caá”, ãt niijíp wut jī.

Páant niijnít, ã weh, nihat áih ovejawādihbüt ubnit, ã jónon Labán ã encahjeh ít bejep wut jī.

Labánboó, biíc pehcani yeó jáap beniji át jígohtcap wut jī. Táttimahna, Jacob ã bejat doonádih joiná, ã déewādih miíc wáacnit, Jacobwādih ít nūun béjep wut jī. Siete yeó jáap bejnit pohba, Labánwā Jacobwādih ít jwāáh juibínap wut jī.

Labán ã jíidih yeejép pohba át nijj békep wut yuh jī. Obohjeéhtih, í péé ūoni chei Labán ã oo júmúchah, Dios caandíh jígohtnit, nin pah át nijjíp wut jī: “Jacobdih ma tui chājaá. Caandíh yeejép ma niíj jenah joicá bojoó”, át nijjíp wut jī.

Pánihna, ã jíidih táinijeh, yeejép nijjcánjeh át nūun jwāáh juibínap wut jī.

—¿Dépanih tibeé, weemdíh naóhcanjeh ma júoh? “Wā bejna caá”, ma nijjíchah, bádí wēi jeémát wāta chāj tagaá. Wā weh yatádih, wā juimenádihbüt púo

tíib nomnit, teo jāha ʉ́bhni, wāta wah tagaá, āt niijíp wʉt jī.

Pánihna, yeejép míic mawíhniji táinijeh āt cádahap wʉt jī.

Obohjeéhtih, tátimah, Labán Jacobdih nin pah āt niíj jʉihñup wʉt jī:

— Wíih pãpninadih ¿dépanih tibeé, ma nuúm jʉóh? Queétdih bácah wā náahna caá. Weemdíh waícanjeh queétdih ma jwʉubanaá, āt niijíp wʉt jī. Páant ā niijíchah joinít, Jacob bʉdí āt joí wáhi bejep wʉt jī. Obohjeéhtih, mi áa Jacob ā encah, Raquel áih pãpnina “jwiítdih teo wáacni caá”, ā niijnítih mit ubup wʉt jī. Páant mi ub bejatdih mijééh bóodih mit naóhcap wʉt jī.

Pánihna, Labándih nihat pebhboó Jacob ā bidat tátuchah, bidna yʉhna, āt bid jʉicáp wʉt jī.

Obohjéetih, Raquelboó mi nuúm béjninadih mit

néeh ch  ud  p w  t j  . P  nih néeh ch  udna,
 “We  m m  canihni ca  , Pa  . Weemdíh ma tac
 b  ug  ca bojo  ”, mi s  ipdih mit nij  p w  t j  .
 Pánihna, Labán   ih p  pninadih bid j  ic  njeh   t
 bid c  dahap w  t j  .

T  ttimah, c  ag aab  ni je   po  mp ch  jnit,
 Diosdih w  ina, n  n  pdih maonit, Jacob   t c  o
 w  h  p w  t j  . Lab  nb  t bi  c yoob     t ch  jap w  t
 j  . P  nih ch  jna, biícdih t  i j  matdih j  utna,   t
 ch  jap w  t j  .

P  nih péanit, nihat biícdih   t je  m  p w  t j  .
 Je  mp péanit,   t   w  p w  t j  . Chebit jáanit,
 Labán    jüimená,    weh yatadihb  t p  o t  ib nom
 péanit,   t jw  ub bejep w  t j  .

Jacob Esaúdih    doon   wahat

Génesis 32

Pánihna, Lab  nw     ih baácna    jw  ub bejehah,
 Jacobw  bo      ip pebhna   t jw  ub j  uw  p w  t j  .

Pánih j̄öhna, Jacob Dioíh ángelwādih át enep w̄ut j̄i. Caán á enepboó “Majarayin” át niíj w̄ut jwejep w̄ut j̄i. “Majarayin” niijná, “Dioíh soldadowā ī j̄umat”, niijná át chājap w̄ut j̄i.

Caánboó j̄umna, Jacob á weép jeñé Esaúdih dooná át wahap w̄ut j̄i. “Ninboó meemdíh teo w̄uhni Jacob á j̄öhna caá”, áih cāacwādih át niiját t̄uutup w̄ut j̄i.

Páant á niíj wahnit, jw̄ub j̄uiná, “Ma úud jeñé caandíh wapnit cuatrocientos cāacwājīh, meemdíh jwāáádih á j̄öhna caá”, ít niíj naawáp w̄ut j̄i.

Páant ī niíj naawáchah joiná, Jacob b̄udí úumnit, Dios á wapat pínah niijná, b̄udí át uábúp w̄ut j̄i. Weép jeñédih úumna, chéne poómp áih cāacwādih, áih nuñúpwādihb̄ut át pahap w̄ut j̄i. Pánihna, Esaúdih jwāáát t̄uut niijná, Jacob á weha mána yaádh, á weh biícdih át n̄umah bejep w̄ut j̄i.

Obohjeéhtih, áih nuñúpwā Esaúdih á wūhat
pínahwā

dih á

játih

caandíh

teo

wūhnit

biícdih

át wah waáwánap wut jī.

“Jwī tūttimah, meemdíh teo wūhni Jacob á jūóhna caá. Nihat nit nuñúpwādih meemdíh á wūh bojna caá”, caandíh teo wūhnitdih át niíj naáwát tūutup wut jī.

Pánihna, Jacob bádí úumna, biícjeh muj conanáboó jumniji á chúuh júuwúchah, cääc pah jígojni Dioíh ángel Jacobjih át míic ub yoh buugáhip wut jī. Jacobboó caandíh buujcán teona,

āt cádahcap
 wāt jī. Pánih
 cádahcan,
 nihat chei
 bāujcán āt
 tewep wāt
 jī.

—Daa
 jāúuwúchah,

weemdíh ma cádahaá, ángelboó āt niijíp wāt jī.

—Wā túi yapat pínahdih ma naáwáchahna, wā
 cádahbipna caá, Jacob caandíh āt niíj jepahap
 wāt jī.

— Ma wātdih weemdíh ma naáwá, ángel
 caandíh āt niijíp wāt jī.

—Jacob caá wā wāt, āt niíj jepahap wāt jī.

—Jacob ma wāt jumatdih wā túat nuumbípna
 caá. Pánihna, bā míih jáap wāt Israel caá, āt
 niijíp wāt jī. “Meém, Diosjīh, cāacwājīhbāt míic
 ub yoh

buugánit, ma yap yohna caá”, niijná, páant ãt wuh búudhdup wut jí.

Queét ï míic ub yoh buugánapboó “Peniel” Jacob ãt wut jwejep wut jí. “Peniel”, niijná, “Diosdih wā jwāáh enna caá”, niijná ãt chājap wut jí.

Jacob ã weép jeñé Esaúdih ã jwāáát

Génesis 33

Jacob jeé poómpboó en púuh laabá bojop mah, Esaú áih cuatro cientos cáacwājih caandíh ã jwāáh juuwúhchah, ãt enep wut jí. Pánih ennit, ã weha mána yaáddih teo wuhnit ï weh biícdih waawát túutnit, Lea mi weh biícdih túttimah bejat túutnit, Raquelbut mi wuh José biícdih ãt pée bejat túutup wut jí. Jacob queét játih, weép jeñédih jwāáh bejna, siete láa pohba ãt páah yoh ñaj bejep wut jí.

Obohjeéhtih, Esaú, ã úhd Jacobdih jwāáh ñáo
 ñah jūóh, caandíh pin teonit, ãt púaó tíib nomop
 wut jī. Pánihna, queét chénat pah bádí ìt juñúp
 wut jī. Pánih
 jūinít, en
 bojna,
 yaádhdih,
 wébítdíhbüt
 enna, Esaú
 nin pah ãt
 niíj úábh
 joyóp wut jī:

—¿Det tigaá cot meemdíh pej jum jūóhnit? ãt
 nijíp wut jī.

—Wā weh weemdíh Dios ã wūhnit caá, Jacob
 ãt niíj jepahap wut jī.

Pánihna, caandíh teo wūhnit yaádh ì wehjíh
 Esaúdih ìt páah yoh ñajap wut jī. Túttimah,
 Leabüt

mi weh biícdih biíc yoobó māntih ìt chājap wut jī. Queét túttimah, Raquel mi wüéh José biícdih caántbut Esaúdih mit páah yoh ñajap wut jī.

—Nit nüñúpwā meemdíh wā ub jüóhnitdih ma üábá, Jacóp ā niijíchah yuhna, Esaúboó át jwíh jepahcap wut jī. Obohjeéhtih, Jacob chah ā niíj ñüanúchah joinít, át yoób jepahap wut jī.

Túttimah, Esaú Jacobdih

—Wā pebhna ñi jüéwá. Yeebdíh wā waóh bejbipna caá, át niijíp wut yuh jī.

—Obohjeéhtih, dawá nüñúpwā bíbohna, wā wehbüt wēp bejcannit ì jumuchah, chaíhjeh jwi bejbipna caá, Jacob át niíj jepahap wut jī.

Páant ā niijíchah joinít, caán yeó jáapjeh Esaúwā Seir baácboó ìt jwáub bejep wut jī.

Obohjeéhtih, Jacobwāboó á iip pebhna bejna, Siquén tútchina ìt jhibí chāwáp wut jī. Caanjíh cáag

aabáni jeé poómp chājnit, “El Elohé-Israel”, át niíj wut jwejep wut jī. “El Elohé-Israel”, niijná, “Dios, Israel á wēini Dios”, niijná, át chājap wut jī.

Dinadih yeejép ī chājat

Génesis 34.1-31

Biíc yeó jáap Jacob nuúm, Dina, caán tútchidih moón yaádh ī jumupboó enedih mit bejep wut jī. Paant mi bejehah, Hamor wūúh, Siquem, caántdih enna, áih muuná teo bejnit, caántdih át yéej chājap wut jī. Pánih chājnit, caántdih bádí át náahap wut jī.

Páant á chājat doonádih Jacob át joyóp wut jī. Obohjeéhtih, á wehdih Jacob át naóhcap wut jī. Túttimah, á weh ī jwandih Hamor wūúh, Siquem, yeejép á chājatdih jéihnit, bádí ít úijip wut jī. Pánihna, Siquem Dinadih bádí á náahachah, Jacobdih beheboó át míic wéhenap wut jī.

Obohjeéhtih, caandíh Jacob ã jepahachah yuhna, biíc yoobó ã weh īt chājcap wut jī. Yeejép pohba Siquemdih moondíh īt chājap wut jī. Simeón, Levíjīh ī jwan peéh bádí úijnit, queét nihatdih īt túi mao yoh beedá bojop wut jī. Hamordih mao, ã wūúh Siquemdihbüt ët mao yohop wut jī. Páant ī mao yohochah, ī íip Jacob queétdih bádí ãt úijip wut jī.

—Páant ñi chājat ã táican caá. Caán doonádih bita joinít, weemdíh, yeéb nihat wā wehdihbüt ī mao yoh beedábipna caá, ãt niijíp wut jī.

—Jwī jwan tíc náah jumni pohba, deoh nah jumnihdih chājat pah ã chājatji jíib, páant jwī chājap be, ī íipdih īt niíj jepahap wut jī. Páant ī chājat yeejép yoobát pohba ãt jumup wut jī.

Raquel mi wʉnat

Génesis 35.16-21

Betelboó jʉmnitji bejna, Efrata tátchidih yʉáp
jʉm jwʉhna, Raquel jwʉüb weh jʉmnajeh, mit
wʉnah bejep wʉt jī. Mi túuhni wébítdih enna,
wʉn ñah jʉóhnajeh, mi wʉúh ã wʉt pínahdih
caántdih teo wáacnihdih chíbítjeh mit naawát
wʉt jī. “Benoní”, mit niijíp wʉt jī. Páant Raquel
mi niijíchah yʉhna, beheboó “Benjamín”, ãt niij
wʉt bʉuhdhdʉp wʉt jī. Caán wébítdih mi weh
jʉmat túttimah, Efratana bejni namá jw̑eejdih
miíh bácahjidih Ít baad yóhop wʉt jī. Efrata
tátchi áih biíh wʉt “Belén” ãt jʉmʉp wʉt jī.

Jacob weh i wūtna

Génesis 35.22-26

Pánihna, Jacob weh docewā īt jumüp wut jī. Í wütnadih yeebdíh wā naóhbipna caá. Lea weh: mi jwíih túuhni Rubén, túttimah Simeón, Leví, Judá, Isacar, Zabulónbut īt jumüp wut jī. Raquel weh: José, Benjamínbut īt jumüp wut jī.

Raqueldih teo wühnih Bilhá weh: Dan, Neftalíbut īt jumüp wut jī. Leadih teo wühnih Zilpa weh: Gad, Aserbut īt jumüp wut jī. Á jóon jumüp Padán-aramboó queét īt cääc jumüp wut jī.

Obohjeéhtih, Benjamínboó Canaán baácna í jüúwuchah, át cääc jumüp wut jī.

Pánihna, Jacobwā Siquem tútchimant jūhóhna,
Hebrón tútchi pebh, ã íip ã jumüp Mamréboó ít
jwáub jahí jumüp wħet ji.

Isaac ã wʉnat

Génesis 35.27-29

Páant ī juí jʉmat túttimah, Jacob ſip, Isaac, ciento ochenta jópchi bíbohni, behe yoobát jʉmna, ãt wʉnʉp wʉt jī. Páant ã wʉnʉchah, ã weh Esaú, Jacobjīh áih bácahjidih īt baad yóhop wʉt jī. Páant Isaac ã wehdih ãt yoób éemp wʉnʉp wʉt jī.